

Волинський національний університет ім. Лесі Українки

Бібліотека

**ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО.
ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ**

(Тематичний список літератури)

ЛУЦЬК – 2009

Тематичний список складений на замовлення кафедри документознавства і музейної справи на допомогу в навчальному процесі та в науковій роботі.

Його мета – з найбільшою повнотою подати бібліографічну інформацію з курсів "Пам'яткознавство", "Основи атрибуції та експертизи пам'яток", "Пам'ятки містобудування та архітектури в Україні", "Правові основи охорони пам'яток", "Пам'ятки української культурної спадщини за кордоном", "Історія пам'яткоохоронної роботи в Україні і на Волині", "Пам'ятки історії та культури Волині", які викладаються у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (історичний факультет, спеціальність "Музейна справа і охорона пам'яток історії та культури"), для забезпечення навчальної і науково-дослідної роботи студентів та викладачів.

Література згрупована у розділи:

1. Пам'яткознавчі дослідження: теорія та практика
2. Охорона пам'яток історії та культури

Тематичний список включає підручники, навчальні посібники, статті із збірників та газетно-журнальний матеріал.

Розміщення матеріалів у розділах подано за алфавітом прізвищ авторів або за назвою документа.

Література, вміщена в списку, є наявна у фондах бібліотеки.

Укладач: Л. П. Дейнека

Упорядник: В. В. Надольська

1. ПАМ'ЯТКОЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

1. Андрущенко М. Унікальна знахідка в Херсонесі : [кам'яний тягар від важільного виноробського преса – пам'ятка техніки] / М. Андрущенко // Пам'ятки України: історія та культура. – 2005. – № 2. – С. 38–41.
2. Артюх В. С. Дослідження пам'яток на Волині / В. С. Артюх, Л. Г. Мацкевой // Нові матеріали з археології Прикарпаття і Волині. – Л., 1991. – С. 9–11.
3. Археологічні пам'ятки Прикарпаття і Волині кам'яного віку / Ін-т сусп. наук АН УРСР ; відп. ред. О. Чернега. – К. : Наук. думка, 1981. – 310 с.
4. Археологічні пам'ятки Прикарпаття і Волині ранньо-слов'янського і давньоруського періодів / Ін-т сусп. наук АН УРСР ; відп. ред. О. Чернега. – К. : Наук. думка, 1982. – 310 с.
5. Баран О. Спадщина княжого Холма : пам'ятки і літописна традиція / О. Баран // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 1/2. – С. 33–45.
6. Бадяк В. Практичні проблеми державної реєстрації об'єктів культурної спадщини / В. Бадяк // Пам'ятки України: історія та культура. – 2008. – № 2. – С. 97–102.
7. Безсонова С. Мотронинське городище : [на Черкащині] / С. Безсонова // Пам'ятки України: історія та культура. – 2002. – № 2. – С. 22–32.
8. Бесценные сокровища народа : пособие для нар. ун-тов / М. Ф. Партолин [и др.] ; редкол.: И. Д. Назаренко [и др.]. – К. : Вища шк., 1984. – 309 с.
Памятники истории, археологии, архитектуры, искусства, документальные памятники. Их характеристика, учет, классификация
9. Борисенко В. Й. Пам'ятні місця боротьби українського народу за незалежність України в другій половині XVII ст. / В. Й. Борисенко // Праці центру пам'ятокознавства : збірник / голов. ред. С. З. Заремба. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 93–108.
10. Брамський К. Київський фунікулер : [визначна пам'ятка Києва – похила залізниця з лінвовою тягою] / К. Брамський // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – № 3/4. – С. 118–119.
11. Виноградова М. Пам'ятки київського водогону / М. Виноградова // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – № 3/4. – С. 114–117.

- 12.Гіляров С. Сфінкс : пам'ятки світу / С. Гіляров // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – № 1. – С. 2–8.
- 13.Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – поч. XX ст.) : монографія / С. В. Гаврилюк. – Луцьк : Вежа, 2002. – 532 с.
- 14.Денисенко Г. Проблема дослідження пам'яток воєнної історії / Г. Денисенко // Праці центру пам'яткознавства : збірник / голов. ред. С. З. Заремба. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 109–125.
- 15.Державний реєстр національного культурного надбання : (пам'ятки містобудування і архітектури України) // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 2/3. – С. 1–176.
- 16.Джерельна база пам'яткознавства // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 108–148.
- 17.Дзюбан О. Львівські печатки 1941 року як пам'ятки українського державотворення / О. Дзюбан // Пам'ятки України: історія та культура. – 2001. – № 1/2. – С. 155–161.
- 18.Дзюбан Р. Як було втрачено Рафаеля, Тиціана, Рембрандта... : деякі епізоди вивезення мистецьких пам'яток зі Львова за нацистської окупації (1941–1944 рр.) / Р. Дзюбан // Пам'ятки України: історія та культура. – 2007. – № 3. – С. 108–115.
- 19.Диба Ю. Архітектура ротонд Галицької і Волинської земель XI–XIV століть у контексті проблеми зовнішніх впливів : [пам'ятки ротондового типу] / Ю. Диба // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 1/2. – С. 16–32.
- 20.Дулов О. Пам'яткознавство як наука / О. Дулов // Пам'ятки України. – 1993. – № 1/6. – С. 138–139, 203.
- 21.Жук В. Доля найдавніших пам'яток історії Київської Русі / В. Жук // Архіви і документальна спадщина Полтавщини: минуле, сучасне. перспективи (1903–2003) : архів. зб. на посвяту 100-річчя Полтав. вченої архів. Комісії / НАНУ, Ін-т історії України. – Полтава, 2003. – С. 131–137.
- 22.Журавель Г. Виявлення пам'яток Другої світової війни на Полтавщині : (до 60-річчя визволення Полтавщини від німецько-фашистських загарбників) / Г. Журавель // Архіви і документальна спадщина Полтавщини: минуле, сучасне.

- перспективи (1903–2003) : архів. зб. на посвяту 100-річчя Полтав. вченої архів. Комісії / НАНУ, Ін-т історії України. – Полтава, 2003. – С. 203–207.
- 23.Іваненко В. Правовий статус пам'яток / В. Іваненко // Пам'ятки України. – 1987. – С. 22–24.
- 24.Ігумен Димитрій (Рудюк). Мощі святої великомучениці Варвари / ігумен Димитрій (Рудюк) // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 1. – С. 90–91.
- 25.Клочко В. Мєргєлєва гряда : [комплексна археологічна пам'ятка] / В. Клочко, В. Парамонов // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 4. – С. 2, 144.
- 26.Клочко Л. Мар'ївські прикраси : [ювелірні вироби – скіфські пам'ятки] / Л. Клочко, Т. Шаміна // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – Спецвип. – С. 16–20.
- 27.Козак Д. Давні землероби Волині : (пам'ятки археології на Хрінницькому водоймищі) / Д. Козак, Б. Прищепа, В. Шкоропад. – К. : КОРВІН ПРЕСС, 2004. – 300 с.
- 28.Козак Д. Н. Пам'ятки давньої історії Волині у с. Городок / Д. Н. Козак, В. Г. Оприск, В. В. Шкоропад. – К. : [б. в.], 1999. – 128 с.
- 29.Коломієць В. Невизнане чудо України : [комплекс археологічних пам'яток "Кам'яна Могила" на Запоріжжі] / В. Коломієць // Музеї України. – 2007. – № 5. – С. 7–9.
- 30.Коломієць М. Пам'ятки нової епохи / М. Коломієць // Пам'ятки України. – 1987. – № 3. – С. 2–5.
- 31.Колосок Б. Зображення давнього храму на іконостасі [Пантелеймоновської церкви у м. Луцьку] : архітектурна пам'ятка / Б. Колосок // Вісник. – 2001. – № 1. – С. 44–45.
- 32.Колосок Б. В. Пам'ятки містобудування та їх охорона / Б. В. Колосок // Праці центру пам'яткознавства : збірник / голов. ред. С. З. Заремба. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 49–72.
- 33.Конопля В. Археологічні пам'ятки Луцького р-ну // Старожитності Волині / В. Конопля. – Л., 1997. – С. 172–217.
- 34.Конопля В. Нові пам'ятки археології Надстир'я (Луцький р-н) : [довідник] / В. Конопля, В. Івановський. – Л. : [б. в.], 1997. – 141 с.

35. Кот С. Михайлівські пам'ятки в російських музеях : [пам'ятки Михайлівського Золотоверхого собору] / С. Кот, Ю. Коренюк // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 1. – С. 63.
36. Котова Н. С. Археологічні пам'ятки та історія стародавнього населення України / Н. С. Котова. – Луцьк : Вежа, 1994. – 167 с.
37. Кучинко М. М. Археологічні пам'ятки Волині : навч. посіб. / М. М. Кучинко, Г. В. Охріменко. – 2-е вид., випр. і допов. – Луцьк : Вежа, 1995. – 168 с.
38. Кучинко М. М. Пам'ятки Волинського порубіжжя Х–XIV ст. та їх співвідношення з діяхронними місцевими та синхронними суміжними / М. М. Кучинко // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2001. – № 4 : Історичні науки. – С. 78–82.
39. Кучинко М. Унікальна знахідка кресала давньоруського часу з Луцького замку / М. Кучинко, В. Савицький, Г. Охріменко // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Луцька міська громада: історія, традиції, люди : наук. зб. : матеріали XXVI Волин. обл. наук. іст.-краєзн. конф., м. Луцьк, 9–10 листоп. 2007. р. / Волин. обл. т-во краєзнавців [та ін.] ; упоряд. та відповід. за вип. Г. Бондаренко, А. Бондарчук, А. Силюк. – Луцьк, 2007. – С. 32–36.
40. Кушлик О. Три пам'ятки – три відкриття : [пам'ятки монументального живопису XVIII–XIX сторіччя у Києві] / О. Кушлик, О. Рижова // Вісник. – 2001. – № 1. – С. 46–48.
41. Курганы южной Херсонщины. – К. : Наук. думка, 1977. – 144 с.
42. Левада М. Перстень з двома імператорами, або про наукову вартість "старожитності" / М. Левада // Пам'ятки України: історія та культура. – 2005. – № 2. – С. 29–37.
43. Ленченко В. Запорозький гард – національна пам'ятка чи новітня українська Атлантида? / В. Ленченко // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 3. – С. 2, 106.
44. Літопис відродження пам'яток / веде В. Вечерський // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – № 1. – С. 180–181.
45. Люта Т. Карта київських околиць 1640-х років – пам'ятка вітчизняної практики межування й картографування земель / Т. Люта // Пам'ятки України: історія та культура. – 2007. – № 1. – С. 98–104.

- 46.Макаренко Н. Пам'ятки науки і техніки в меморіальних музеях / Н. Макаренко // Вісник. – 2000. – № 1. – С. 65–68.
- 47.Нестуля О. Пам'ятки історії та культури Полтавщини в контексті проблеми повернення українських культурних цінностей із Росії (1917–1930 рр.) / О. Нестуля, С. Нестуля // Архіви і документальна спадщина Полтавщини: минуле, сучасне. перспективи (1903–2003) : архів. зб. на посвяту 100-річчя Полтав. вченої архів. Комісії / НАНУ, Ін-т історії України. – Полтава, 2003. – С. 18–25.
- 48.Огієнко І. Розмежування пам'яток українських від білоруських / І. Огієнко // Пам'ятки України: історія та культура. – 2002. – № 3/4. – С. 170–188.
- 49.Охріменко Г. Археологічні пам'ятки Луцька / Г. Охріменко, В. Савицький // Минуле і сучасне Волині та Полісся. Луцька міська громада: історія, традиції, люди : наук. зб. : матеріали XXVI Волин. обл. наук. іст.-краєзн. конф., м. Луцьк, 9–10 листоп. 2007 р. / Волин. обл. т-во краєзнавців [та ін.] ; упоряд. та відповід. за вип. Г. Бондаренко, А. Бондарчук, А. Силук. – Луцьк, 2007. – С. 22–26.
- 50.Основні засади відтворення визначних пам'яток історії та культури // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 1. – С. 109–110.
- 51.Павличко Я. Лист Іларіона Свенціцького до митрополита Андрея Шептицького : [визначна пам'ятка] / Я. Павличко // Пам'ятки України: історія та культура. – 2008. – № 2. – С. 103–105.
- 52.Пажимський Б. Церква св. Параскеви П'ятниці : [пам'ятка нац. культурної спадщини] / Б. Пажимський // Пам'ятки України: історія та культура. – 2008. – № 3. – С. 67–69.
- 53.Палієнко В. І. Пам'ятки ливарного виробництва : на прикладі артилерії / В. І. Палієнко // Праці центру пам'яткознавства : збірник / голов. ред. С. З. Заремба. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 142–157.
- 54.Пам'ятники археології // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 149–180.
- 55.Пам'ятки монументального мистецтва : вивчення та охорона // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 320–370.

56. Памятниковедение науки и техники: теория, методика, практика : сб. науч. тр. / отв. ред. П. Боярский. – М. : [б. и.], 1998. – 216 с.
57. Пам'ятки мови, мовознавства та літературознавства в публікаціях проф. Олексія Горбача : бібліогр. показ. / уклад. В. Карпенко // Пам'ятки України: історія та культура. – 2001. – № 1/2. – С. 124–129.
58. Паскаленко В. Пам'ятки фалеристики церковно-археологічного музею при Київській духовній академії / В. Паскаленко // Вісник. – 2000. – № 1. – С. 68–73.
59. Перелік визначних пам'яток історії та культури, що потребують першочергового відтворення // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 1. – С. 101–107.
60. Пилипенко Б. Видатна пам'ятка українського ливарства (мазепин дзвін) : [видатний твір укр. ливарства кінця XVII ст.] / Б. Пилипенко // Пам'ятки України : історія та культура. – 2008. – № 3. – С. 108–119.
61. Пламеницька О. Свято-Введенська громада : нові дослідження і проблеми збереження пам'ятки / О. Пламеницька // Пам'ятки України: історія та культура. – 2003. – № 3. – С. 42–51.
62. Пономаренко Л. Карти й плани – пам'ятки історії науки і техніки / Л. Пономаренко // Вісник. – 2000. – № 2. – С. 18–21.
63. Прибега Л. До питання морфологічного аналізу пам'ятки архітектури / Л. Прибега // Праці центру пам'яткознавства : збірник / голов. ред. С. З. Заремба. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 34–48.
64. Прибега Л. Міжнародна рада з питань пам'яток і визначних місць : 1965–2005 рр. / Л. Прибега // Пам'ятки України: історія та культура. – 2005. – № 2. – С. 148–150.
65. Приходнюк О. М. Археологічні пам'ятки Середнього Придніпров'я XI–IX ст. н. е. / О. М. Приходнюк. – К. : Наук. думка, 1980. – 150 с.
66. Приходнюк О. Підвіски й сережки з Пастирського городища : [ювелірні пам'ятки] / О. Приходнюк // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – Спецвип. – С. 28–33.
67. Себта Т. Невідомий план Києва 1943 року / Т. Себта // Пам'ятки України: історія та культура. – 2007. – № 1. – С. 105–117.

- 68.Седак О. Про своєрідність архітектурно-композиційного рішення Георгіївського храму-пам'ятки "Козацькі могили" та його дійсного автора / О. Седак / Вісник. – 2000. – № 1. – С. 45–49.
- 69.Симонова Н. Дві пам'ятки поховальної архітектури IV століття до н. е. : [Царський курган, Мелек-Чесменський курган] / Н. Симонова // Пам'ятки України: історія та культура. – 2001. – № 3. – С. 28–32.
- 70.Ситий І. Гетьманські універсали й печатки у збірці Чернігівського історичного музею ім. В. Тарновського / І. Ситий // Пам'ятки України: історія та культура. – 2001. – № 1/2. – С. 149–154.
- 71.Ситий І. Запорозькі печатки : з фондів Чернігів. обл. іст. музею ім. В. В. Тарновського / І. Ситий // Пам'ятки України: історія та культура. – 2003. – № 3. – С. 80–85 ; 2007. – № 2. – С. 81–86.
- 72.Ситий І. Печатки судових установ Лівобережної України кінця XVIII століття / І. Ситий // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 4. – С. 64–71.
- 73.Ситкарьова О. Арсенал Києво-Печерської цитаделі : [архітектурна пам'ятка Києва] / О. Ситкарьова // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – № 3/4. – С. 110–113.
- 74.Скит Манявський : Червона книга пам'яток // Вісник. – 2000. – № 1. – С. 19–20.
- 75.Слободян В. Втрачені пам'ятки сакральної архітектури Львівщини / В. Слободян, О. Бойко // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 3. – С. 18–57.
- 76.Слободян В. Церкви і фрески Каппадокії : [пам'ятки світу] / В. Слободян // Пам'ятки України: історія та культура. – 2008. – № 1. – С. 30–37.
- 77.Слободян П. Історія "молдавського" дзвона в Роздолі / П. Слободян // Пам'ятки України: історія та культура. – 2008. – № 2. – С. 80–85.
- 78.Степовик Д. Равенна.... Візантійська : [пам'ятки світу] / Д. Степовик // Пам'ятки України: історія та культура. – 2003. – № 1/2. – С. 2–21.
- 79.Строкова Л. Золотординський скарб з Василиців : [монетно-речовий скарб XIII–XIV ст.] / Л. Строкова // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – Спецвип. – С. 34–43.
- 80.Тимофієнко В. Критерії поцінування пам'яток історії / В. Тимофієнко // Пам'ятки України. – 1988. – № 3. – С. 19, 42.

- 81.Титова О. М. Пам'ятки неолітичного мистецтва / О. М. Титова // Праці центру пам'яткознавства : збірник / голов. ред. С. З. Заремба. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 166–175.
- 82.Фіалко О. Золоті "конуси" з огузу : [скіфські пам'ятки] / О. Фіалко // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – Спецвип. – С. 10–15.
- 83.Черняков І. Мідний горельєф архангела Михайла : [пам'ятка Михайлівського золотоверхого собору] / І. Черняков // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 1. – С. 83–84.
- 84.Чукот С. А. Загальна характеристика засобів культурної спадщини // Генеза духовної культури (Управлінський вимір) / С. А. Чукот. – К., 1999. – С. 189.
- 85.Штик Т. Летунство в Україні : [пам'ятки техніки] / Т. Штик // Пам'ятки України : історія та культура. – 1998. – № 3/4. – С. 1–27.
- 86.Штик Т. Техніка і зброя доби визвольних змагань : пам'ятки техніки / Т. Штик // Пам'ятки України: історія та культура. – 2001. – № 1/2. – С. 67–79.
- 87.Шуба О. В. Церковна старовина як об'єкт пам'яткознавчих досліджень / О. В. Шуба // Праці центру пам'яткознавства : збірник / голов. ред. С. З. Заремба. – К., 2001. – Вип. 3. – С. 202–217.
- 88.Шустіна Г. Віднайдені "Книги кунштові" зі збірки Лаврської малярні / Г. Шустіна // Пам'ятки України: історія та культура. – 2008. – № 1. – С. 56–65.
- 89.Яцюк В. Шевченківська листівка як пам'ятка історії та культури (1890–1940 роки) / В. Яцюк // Вісник. – 2000. – № 1. – С. 50–55.

2. ОХОРОНА ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ

- 90.Акуленко В. Літопис охорони пам'яток Радянської України / В. Акуленко // Пам'ятки України. – 1987. – № 3. – С. 12–15 ; № 4. – С. 12–17.
- 91.Акуленко В. Міжнародне право охорони культурної спадщини / В. Акуленко, О. Мельничук // Пам'ятки України: історія та культура. – 2005. – № 144–152 ; № 2. – С. 140–147.
- 92.Акуленко В. Охорона скарбів як пам'яток історії та культури у внутрішньому і міжнародному праві / В. Акуленко // Пам'ятки України : історія та культура. – 2004. – № 4. – С. 52–61. – Бібліогр.: с. 61.

- 93.Алексеев Ю. М. Пам'ятки історії культури в сучасному суспільстві: проблеми охорони, збереження, вивчення і використання / Ю. М. Алексеев, Н. Кравченко // Теоретичні проблеми вітчизняної історії, історіографії та джерелознавства / за ред. Ю. Алексеева. – К., 1993. – С. 97–140.
- 94.Андрусишин Б. Справа охорони пам'яток церковної старовини / Б. Андрусишин // Церква в українській державі 1917–1920 рр. (доба директорії УНР) : навч. посіб. / Б. Андрусишин. – К., 1997. – С. 101–103.
- 95.Археометрія та охорона історико-культурної спадщини. Вип. 1. / голов. ред. В. П. Дудкін. – К. : [б. в], 1997. – 134 с.
- 96.Бадяк В. Практичні проблеми державної реєстрації об'єктів культурної спадщини / В. Бадяк // Пам'ятки України : історія та культура. – 2008. – № 2. – С. 97–102. – Бібліогр.: 25 назв.
- 97.Берке А. Українське світання : пер. з англ. / А. Берке // Пам'ятки України: історія та культура. – 1996. – Ч. 2. – С. 128–133.
Стан пам'яткоохоронної справи в Україні
- 98.Брайчевський М. Зберегти пам'ятки історії : [передрук ст.] / Михайло Брайчевський // Пам'ятки України. – 1993. – № 1/6. – С. 140–159.
- 99.Бритяк О. Давня Луганщина сьогодні : актуальні проблеми охорони історико-культурної спадщини / О. Бритяк // Слово Просвіти. – 2006. – 3–9 серп. – С. 4.
100. Вечерський В. Правове регулювання охорони історико-культурної спадщини / В. Вечерський // Культура в законі: стан та проблеми правового регулювання культури в Україні / за ред. О. Гриценка. – К., 1998. – С. 23–28.
101. Вечерський В. Фіксація історичної техніки в США : [охорона пам'яток науки і техніки в США] / В. Вечерський // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – № 3/4. – С. 127–130.
102. Відтворення втрачених пам'яток. Історичний та правовий аспекти : [нотатки з наук. семінару] // Пам'ятки України: історія та культура. – 1994. – № 3/6. – С. 134–148.
103. Гавел Й. Спасение памятников культуры / Й. Гавел // Наука и человечество. 1988 : междунар. ежегодник. – М., 1988. – С. 61–69.

104. Гаврилюк Н. О. Деякі проблеми пам'яткоохоронної справи в Україні : охорона курганів / Н. О. Гаврилюк, І. Р. Михальчишин // Археологія. – 2008. – № 1. – С. 82–88. – Бібліогр.: 23 назви.
105. Гардащук Т. В. Збереження спадщини : нова європейська парадигма / Т. В. Гардащук // Практ. філософія. – 2003. – № 3. – С. 153–173.
106. Геврик Т. Охорона пам'яток у США / Тит Геврик // Пам'ятки України. – 1991. – № 3. – С. 34–40, 47.
107. Гейда О. Охорона і вивчення пам'яток церковної архітектури на Чернігівщині (друга половина XVII – поч. XX ст.) / О. Гейда // Сівер. літопис. – 2004. – № 2/3. – С. 38–42.
108. Гирич І. Київське Товариство охорони пам'яток старовини і мистецтва / І. Гирич // Пам'ятки України. – 1988. – № 3. – С. 58–59.
109. Горбик В. О. Проблеми дослідження і збереження пам'яток історії та культури в Україні / В. О. Горбик, Г. Г. Денисенко // Укр. іст. журн. – 2004. – № 2. – С. 133–144.
110. Грабовський В. Будь пильною, пам'ятє! / В. Грабовський // Пам'ятки України. – 1987. – № 2. – С. 8–11.
- Проблеми охорони пам'яток духовної культури, збереження культурного середовища.*
111. Демиденко О. Внесок державних структур в охорону та увічнення пам'яток українського козацтва в 1956–1980-х рр. / О. Демиденко // Укр. іст. зб. / голов. ред. В. Смолій. – К., 2005. – Вип. 8. – С. 321–336.
112. Долженко Г. Обереги нашої духовності / Г. Долженко // Уряд. кур'єр. – 2008. – 8 лип. – С. 11.
- Охорона пам'яток історії та архітектури України.*
113. Донець З. Вчителю про охорону національної культурної спадщини у дискурсі "інтегрованого культурознавства" / З. Донець // Наук. зап. / Ніжин. держ. пед. ун-т ім. М. Гоголя ; голов. ред. В. П. Яковець. – Ніжин, 2004. – № 1 : Психолого-педагогічні науки. – С. 76–80.
114. Дослідження та охорона архітектурної спадщини // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 283–319.

115. Ернст Ф. Охорона пам'яток культури: 1919–1920 роки : щоденник / Ф. Ернст ; вступ. сл., публ. і прим. С. Побожія // Пам'ятки України: історія та культура. – 1993. – № 1/6. – С. 130–136.
116. Жуков Ю. Н. Становление и деятельность советских органов охраны памятников истории и культуры: 1917–1920 гг. / Ю. Н. Жуков. – М. : Наука, 1989. – 304 с.
117. Загальні проблеми пам'яткоохоронної роботи // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 16–107.
118. Законодавчі та організаційні засади охорони пам'яток історії та культури України // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 51–62.
119. Зарубіжний досвід збереження нерухомої історико-культурної спадщини // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 91–103.
120. Збірник нормативно-правових актів з питань охорони культурної спадщини / Волин. обл. держ. адмін. ; упр. культури. – Луцьк : [б. в], 2005. – 96 с.
121. Зинич М. С. Поиск и возвращение похищенных фашистами российских культурных ценностей / М. С. Зинич // Отечеств. история. – 2005. – № 2. – С. 101–112.
122. Іванов Є. Охорона старовини в ретроспективі до 1917 року та нереалізовані тогорічні проекти: невідомий документ з історії пам'яткоохоронної діяльності : [довідна зап.] / Є. Іванов // Пам'ятки України : історія та культура. – 1996. – № 3/4. – С. 115–119.
123. Игнаткин И. А. Охрана памятников истории и культуры / И. А. Игнаткин. – К. : Вища шк., 1990. – 223 с.
124. Ієвлева В. До питання про термінологію в справі охорони культурної спадщини / В. Ієвлева // Вісник. – 2001. – № 1. – С. 27–33. – Бібліогр.: с. 33.
125. Індутний В. Зі статусом коштовних / В. Індутний // Укр. культура. – 2003. – № 2. – С. 30–31.

Збереження пам'яток культури.

126. Історичні надбання та сучасність // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 181–282.
127. Коваленко Г. Охорона культурної спадщини / Г. Коваленко // Вісник. – 2000. – № 1. – С. 16–27.
128. Кодекс етичних принципів охорони й реставрації пам'яток, ансамблів та визначних місць / пер. з англ. Л. Шарінової ; за ред. Л. Прибєги // Пам'ятки України: історія та культура. – 1999. – № 1. – С. 99–100.
129. Конвенція про охорону архітектурної спадщини Європи // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 4. – С. 120–125. – Бібліогр.: с. 125.
130. Конвенція про охорону підводної культурної спадщини // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – № 4. – С. 126–137. – Бібліогр.: с. 137.
131. Кот С. Витоки : з передчасів українського товариства охорони пам'яток історії та культури / С. Кот // Пам'ятки України: історія та культура. – 2005. – № 2. – С. 128–139. – Бібліогр.: с. 139.
132. Линёва Е. А. Государственная программа охраны памятников культуры Украины / Е. А. Линёва // Вестн. Библ. Ассамблеи Евразии. – 2004. – № 4. – С. 36–38.
133. Ліхливий І. Д. Про стан та перспективи охорони пам'яток культурної спадщини України : виступ міністра культури і туризму / І. Д. Ліхливий // Музеї України. – 2005. – № 6. – С. 4–5.
134. Маньківецька Р. В. Періодична преса як джерело вивчення проблеми охорони пам'яток історії та культури (1917–1918 рр.) / Р. В. Маньківецька // Шоста Всеукр. наук. конф. з іст. краєзнавства, (Луцьк, верес.-жовт., 1993) / [редкол.: П. Т. Тронько та ін.]. – Луцьк, 1993. – С. 82–83.
135. Медведчук Н. А. Організаційно-правове забезпечення Україною та Польщею долі національної та культурної спадщини за кордоном / Н. А. Медведчук // Зб. навч.-метод. матеріалів і наук. ст. іст. ф-ту / Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки ; голов. ред. В. К. Баран. – Луцьк, 2005. – Вип. 10. – С. 97–102.
136. Михайлишин О. Проблеми дослідження, збереження та реставрації пам'яток архітектури м. Луцька міжвоєнної доби / О. Михайлишин // Минуле і

сучасне Волині та Полісся. Луцька міська громада: історія, традиції, люди : наук. зб. : матеріали XXVI Волин. обл. наук. іст.-краєзн. конф., м. Луцьк, 9–10 листоп. 2007 р. / Волин. обл. т-во краєзнавців [та ін.] ; упоряд. та відп. за вип. Г. Бондаренко, А. Бондарчук, А. Силук. – Луцьк, 2007. – С. 83–85.

137. Нестуля О. Особливості пам'яткоохоронного руху в Україні 1917–1991 рр. та актуальні завдання історико-культурної спадщини на сучасному етапі / О. Нестуля // Стратегія українського державотворення: філософська політологія та економічний аналіз : зб. наук. пр. / Акад. пед. наук України [та ін.]. – К. ; Полтава, 2000. – С. 147–161.
138. Нестуля О. Стан пам'яток культового призначення в середині 30-х років у радянській Україні / О. Нестуля // Історична пам'ять : наук. зб. / Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Короленка. – Полтава, 2000. – № 1/2. – С. 194–206.
139. Обідній М. Як охоронялися пам'ятки. Наші завдання в охороні пам'яток / М. Обідній // Пам'ятки України: історія та культура. – 2005. – № 2. – С. 120–127.
140. Ольшанська Ю. В. З історії збереження культових цінностей в Україні (XX ст.) / Ю. В. Ольшанська // Історична пам'ять : наук. зб. / Полтав. держ. пед. ун-т ім. В. Короленка. – Полтава, 2000. – № 1/2. – С. 182–194.
141. Охорона історико-культурної спадщини України на сучасному етапі : концептуальна розробка УТОПіК / комент. В. Вечерського // Пам'ятки України. – 1993. – №. 1/6. – С. 164–171.
142. Охорона культурної спадщини : заходи щодо збереження пам'яток // Музеї України. – 2007. – № 2/3. – С. 40–41.
143. Охорона пам'яток народної архітектури : метод. рек. / Гудченко З., Кудрявцева Г., Меркулова І., Шургін І. // Пам'ятки України. – 1988. – № 4. – С. 16–20.
144. Охорона старовини в ретроспективі до 1917 року та нереалізовані тогорічні проекти : невідомий док. з історії пам'яткоохоронної діяльності / вст. сл., публ. док. й прим. В. Шандри // Пам'ятки України: історія та культура. – 1996. – № 3/4. – С. 115–119.
145. Охрана памятников истории и культуры : сб. док. / сост. Г. Г. Анисимов. – М. : Сов. Россия, 1973. – 192 с.

146. Погребняк В. Охорона пам'яток в Угорщині / В. Погребняк // Пам'ятки України. – 1987. – № 4. – С. 20–21.
147. Поливач К. А. Історико-культурна спадщина як фактор розвитку регіонів та населених місць України / К. А. Поливач // Укр. геогр. журн. – 2005. – № 1. – С. 55–62.
148. Прибега А. Охорона пам'яток техніки й інженерії в США / А. Прибега // Пам'ятки України: історія та культура. – 1998. – № 3/4. – С. 124–126.
149. Про охорону культурної спадщини : Закон України від 8 черв. 2000 р. // Пам'ятки України: історія та культура. – 2000. – № 1. – С. 42–53. – Додаток.
150. Проблеми збереження і використання культурної спадщини в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Св'ятогірськ Донец. обл., 25–27 трав. 2005 р. – Слов'янськ : Печатный двор, 2005. – 339 с.
151. Рашівський О. Державна система охорони пам'яток історії та культури: передумови й доконечність її реорганізації / О. Рашівський // Пам'ятки України. – 1993. – №. 1/6. – С. 172–179.
152. Розовик Д. Ф. Розвиток національного образотворчого мистецтва, музеїв та збереження пам'яток культури // Українське культурне відродження в роки національно-демократичної революції (1917–1920) / Д. Ф. Розовик. – К., 2002. – С. 162–211.
153. Сєриков А. Старовина без дідівських методів / А. Сєриков // Пам'ятки України. – 1991. – № 5. – С. 54–55.
- Дещо про пріоритети охорони пам'яток у сучасній Україні.*
154. Становлення державної системи охорони пам'яток в Україні // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 16–51.
155. Сучасні інформаційні технології в охороні та дослідженні пам'яток історії та культури // Історико-культурна спадщина України: проблеми дослідження та збереження : монографія / редкол.: В. О. Горбик [та ін.]. – К., 1998. – С. 371–395.
156. Тарнавська Т. Час дбати про святині. До української та світової громадськості : заява про повернення національно-культурних скарбів / Т. Тарнавська // Всесвіт. – 1994. – № 3. – С. 156–161.

157. Угода між урядом України і урядом США про охорону і збереження культурної спадщини // Пам'ятки України: історія та культура. – 1994. – № 3/6. – С. 132–133.
158. Фуров В. Г. Грани наследия / В. Г. Фуров. – М. : Сов. Россия, 1985. – 175 с.
Богатство и многогранность культурного наследия народов СССР. Забота государства и общества о сохранении памятников истории и культуры.